

Ólógligur MP3-tónleikur blómar millum teldu- og internetbrúkarar. Plátufelögini hava sett hart móti hörðum, men líka hjálpir, og nú merkist útbreiðslan av ólógliga tónleikinum á fløgusøluni

Ólógligt internet

Orð: Eyðun Klakkstein
Mynd: Alvir Haraldsen

Ólógligur tónleikur blómar á internetinum. Á hvørjum horni finnast sangir í tí nýggja MP3-formatinum, og plátufeløgini fáa ikki stóða útbreiðsluni av hesum ólógliga tónleiki.

Í fleiri londum er fløgusolan minkað, og fimm tey størstu plátufeløgini í heiminum leggja nú ráð saman við teldufyrirkuni IBM fyri at fáa tilbútt við trupulleikanum. Og 400 kendir og minni kendir tónleikarar í Europa hava gjørt eitt átak fyri at fáa EU-parlamentid at virka við til at loysa trupulleikan.

Sleppur ólógligi tónleikurin at breiða seg enn meira, kann tað fáa álvarsamar avleiðingar fyri plátufeløg og tónleikarar.

Eisini feroyskur tónleikur finnst á internetinum, og hóast tað ikki enn merkist á fløgusøluni í Føroyum, heldur størsti

flöguútgevarin í landinum eygað við trupulleikanum og ætlar sær at sláa til, um tað verður neyðugt.

Tað ber til hjá einum og hvørjum teldueigara við internet-sambandið at verða við í spælinum um ólógliga tónleikin. Tað skal ikki tað stóra hegnd til at fáa tónleikin inn á telduna og at spæla hann haðani.

Kollveltandi týskur teknikkur

MP3 teknikkurin, sum ein týskur granskingsstovnur sigur seg standa aftanfyri, hevur útbreitt ólógliga tónleik, sum tað ongantíð áður hevur verið at sæð. Í grundini hevur MP3 verið ein kollvelting fyri fleiri partar av tónleikaheiminum, og tað sæst ikki minst á ansinum, sum plátufeløgini nú geva hesum slagi av tónleiki.

Orsøkin til at MP3 hevur givið ólógligum tónleiki vind í

seglini er, at formatið loysir tveir avgerandi trupulleikar hjá brúkarum av ólógligum digitalum tónleiki.

Fyri tað fyrsta fyllur ein sangur í MP3 bert ein tiggjundapart av tí, sum ein sangur, sum liggur á eini vanligari flögu, ger, hóast góðskan nærum er tann sama. Og tað gevur einum og hvørjum teldueigara møguleika at leggja hópin av MP3-sangum, sum vanligi fylla millum 3 og 5 megabyte, á harddiskin á telduni. Teir kunnu so spælast gjøgnum telduna og telduháttalarnar.

Harafturat ber til at flyta hendan tónleikin runt á internetinum, og tað skal lítið hóvasták til fyri at fáa nýggjastu hittini niður av internetinum og á telduna í kamarinum hjá einum og hvørjum tannáringi.

Møguleiki er eisini at flyta sangirnar yvir á eina flögu, sum so kann sendast víðari, ella at gera

sær sínar egnu MP3-sangir við serligum forriti á telduni.

Sum at stjála í flöguhandli

Stóru altjóða plátufeløgini eru seinastu mánaðirnar lopin í fótur, og herða nú stríðið móti ólógliga tónleikinum. MP3-tónleikurin á internetinum er nú so útbreiddur, at hann ávirkar flögusøluna, og tað er tá plátufeløgini merkja tað, at tey veruliga vakna.

Eitt av londunum, har flögusolan er minkað, er Danmark. Í januar mánaði var skrásetta flögusolan seks prosent lægri enn sama mánaði í fjór. Í Danmark verður eitt beinhardt stríð móti ólógliga tónleikinum á internetinum. Tað er rættindafelagið hjá plátufeløgnum, IFPI, sum gongur á odda í hesum stríði.

Seinasta hálva árið hava trý fólk róð runt á internetinum við tí fyri eyga at finna ólógligan

tónleik, serliga á donskum heimasíðum. Og higartil eru fleiri enn 200 heimasíður stongdar, og 7 fólk hava fingið endurgjaldskrav á nakkan, tað størsta 30.000 krónur.

– Vit fara eftir heimasíðum, har MP3 tónleikur finst, og heimasíðum, sum hava leinkjur til aðrar heimasíður, har ólógligur tónleikur finst, sigur Jakob La Cour frá IFPI. Hann er ein av teimum, sum hevur luttikið í arbeiðnum hjá IFPI.

Higartil hevur í flestu førdum verið nokk at hótt fólk við endurgjaldskravi fyri at fáa MP3-tónleik og leinkjur til MP3-tónleik av internetinum, men so hvørt sum fólk gerast meira varug við, at MP3-tónleikur er ólógligur, ætla teir at innføra aðra mannagongd.

– Í framtíðini fara vit ikki bara at noyðast við at biða fólk taka tónleikin av netinum, tey fáa eitt endurgjaldskrav so skjótt vit

Hvat er MP3

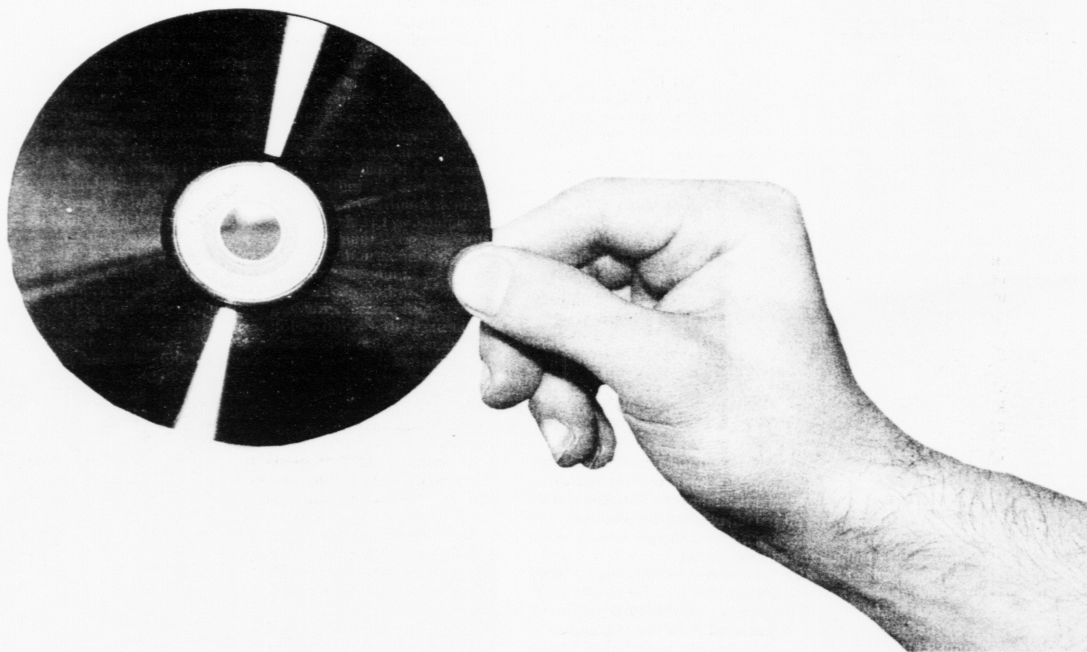
MP3 er eitt nýtt format til at goyma digitalan tónleik og digitalar myndir. Tónleikur goymdur sum MP3 fyllir nógv minni enn tónleikur á eini vanligari flögu. Ein vanligur sangur á eini flögu fyllir vanligi millum 30 og 40 Megabyte (MB), meðan ein MP3-sangurin fyllir millum 3 og 5 MB.

Sjálvt um MP3-tónleikur fyllir nógv minni enn flögutónleikur, er góðskan nærum tann sama.

Av tí at MP3-sangir fylla so lítið, ber til at goyma ein hóp av teimum á telduni, og tað ber til at flyta teir um internetið – frá einari teldu til aðra utan trupulleikar.

MP3 hevur ført við sær ein heimsumfatandi stulður av tónleiki, sum verður lagdur á internetið, har ein og hvør kann taka teir inn á sína teldu heima við hús, og so spæla sangirnar gjøgnum telduna.

MP3-tónleikur finnst á hvørjum horni á internetinum, og eisini feroyskur tónleikur finst millum útboðið.

Ólógligur tónleikur er í umfari millum feroyskar teldubrúkarar á internetum og á flögum